

Ordinul Diptera

Cuprinde insecte numite popular și „muște”. Dipterele au ca și caracteristică aparte prezența unui singur rând de aripi, cele anterioare. Capul este de obicei ortognat, prins de torace printr-un gât ce permite mobilitate. Ochii sunt mari, iar antenele lungi la formele primitive și scurte la cele evoluate. Aparatul bucal este adaptat pentru supt și lins sau înțepat. Protoracele și metatoracele sunt slab dezvoltate, cel mai puternic fiind mezotoracele purtător de aripi. Picioarele sunt homonome, adesea dotate cu formațiuni adezive. Aripile anterioare membranoase servesc la zbor în timp ce aripile posterioare sunt reduse la niște bețișoare, numite *balansiere* (foto). Abdomenul este moale și se încheie cu armătura genitală. Dezvoltarea este holometabolă, unele specii depunând direct larve (ovovivipare) iar altele folosind chiar partenogeneza. Ordinul cuprinde două subordine: Nematocera și Brachycera.

Subordinul Nematocera

Sunt diptere primitive al căror caracter distinctiv îl reprezintă antenele, mai lungi de cât capul. Larvele lor sunt eucefale, pupa liberă și foarte mobilă. Subordinul cuprinde un număr mare de familii.

<i>Tipula sp.</i>
Clasa Insecta
Ordinul Diptera
Subordinul Nematocera
Familia Tipulidae
Foto: Lucian Pârvulescu

Familia Tipulidae grupează reprezentanți cu aspect de țânțar mult mai mare, cu abdomen alungit și cilindric, însă fără a fi o insectă hematofagă (majoritatea adulților nu se mai hrănesc). Zboară prin locuri umbroase. Larvele se hrănesc cu materie vegetală, în special cu rădăcini.

<i>Culex pipiens</i>
Clasa Insecta
Ordinul Diptera
Subordinul Nematocera
Familia Culicidae
Foto: Silvestr Szabó

Familia Culicidae reprezintă țânțarii, diptere de talie mică, cu antene moniliforme. Aparatul bucal este pentru înțepat, masculii consumând nectar, iar femelele sânge (pentru a se reproduce). Larva lor se dezvoltă în ape stagnante sau lent curgătoare.

Chironomus sp.

Clasa Insecta
 Ordinul Diptera
 Subordinul Nematocera
Familia Chironomidae

Foto: <http://commons.wikimedia.org>

Familia Chironomidae este foarte bine reprezentată în România. Adulții se deosebesc de țânțari prin forma mai delicată a abdomenului și antenele plumoase la masculi. Larvele sunt acvatice de aspect vermiform, reprezentând o componentă importantă a comunității zoobentonice mai ales în ape poluate.

Dasyhelea sp.

Clasa Insecta
 Ordinul Diptera
 Subordinul Nematocera
Familia Ceratopogonidae

Foto: Lutrand Jean Claude

Familia Ceratopogonidae are reprezentanți foarte mici, cu aspect de țânțar. Masculii au antenele pectinate. Femelele a numeroase specii se hrănesc cu sânge, altele cu nectar sau chiar prădând alte insecte. Larvele pot fi găsite în zone umede sub scoarță, lemn putred, mâl sau plante acvatice.

Simulium sp.

Clasa Insecta
 Ordinul Diptera
 Subordinul Nematocera
Familia Simuliidae

Foto: J.K. Lindsey

Familia Simuliidae, cu reprezentanți la fel de supărători ca și țânțarii, se poate deosebi de aceștia prin aspectul mai robust, ce aduce mai degrabă spre forma unei muște de culoare negricioasă. Masculii se hrănesc cu nectar iar femelele cu sânge. Larvele sunt acvatice preferând ape curate.

Clogmia sp.

Clasa Insecta
 Ordinul Diptera
 Subordinul Nematocera
 Familia Psychodidae

Foto: Lucian Pârvulescu

Familia Psychodidae are reprezentanți foarte mici ca dimensiune, se mai numesc și *muștele molii* datorită aspectului păros al corpului și aripilor, cu antene lungi. Larvele se dezvoltă în medii acvatice sau semi-acvatice inclusiv în instalațiile sanitare din băi. Adulții sunt nocturni, doar la puține specii femelele fiind hematofage sau parazite pe alte insecte.

Subordinul Brachycera

Sunt diptere cu antenele scurte, alcătuite din cel mult 8 articole. Adulții se mai pot deosebi și prin comportament, majoritatea brahicerelor fiind prădătoare sau necrofage. Larvele lor sunt eucefale sau acefale, pupa liberă și sedentară. Larva se poate deosebi de cea a nematocercelor prin faptul că porțiunea închisă la culoare din spatele capsulei cefalice se prelungește și pe protorace. Subordinul cuprinde un număr foarte mare de familii.

Limnia unguicornis

Clasa Insecta
 Ordinul Diptera
 Subordinul Brachycera
 Familia Sciomyzidae

Foto: Lucian Pârvulescu

Familia Sciomyzidae grupează diptere suple, brun sau gălbui colorate. Ochii sunt foarte bine dezvoltati iar antenele scurte și îndreptate înainte. Trăiesc în apropierea zonelor umede, mai ales mlăștinoase unde larvele parazitează melci. Unii fermieri le cultivă pentru a reduce pierderile foliare cauzate de melci.

Tabanus bovinus

Clasa Insecta
 Ordinul Diptera
 Subordinul Brachycera
Familia Tabanidae

Foto: Lucian Pârvulescu

Familia Tabanidae (tăunii) grupează cele mai mari diptere, cu un zbor zgomotos. Adulții se hrănesc cu nectar, femelele însă pentru a se putea reproduce sunt obligate să consume sânge. Larvele se dezvoltă în sol umed și consumă nevertebrate.

Hemipenthes morio

Clasa Insecta
 Ordinul Diptera
 Subordinul Brachycera
Familia Bombyliidae

Foto: Lucian Pârvulescu

Familia Bombyliidae este una din cele mai puțin cunoscute familii de diptere. Adulții se hrănesc cu nectar și polen. Femela adultă depune ouăle în apropierea cuiburilor altor insecte pe care larvele le vor prăda.

Eristalis tenax

Clasa Insecta
 Ordinul Diptera
 Subordinul Brachycera
Familia Syrphidae

Foto: Lucian Pârvulescu

Familia Syrphidae imită aspectul unor himenoptere, fără a avea însă aparat vulnerant sau abdomen suspendat. Adulții se hrănesc cu nectar și polen. Larvele au un spectru larg de hrană, la unele specii consumând materie organică în descompunere, altele fiind prădătoare la afide.

Neomyia cornicina

Clasa Insecta

Ordinul Diptera

Subordinul Brachycera

Familia Muscidae

Foto: Lucian Pârvulescu

Familia Muscidae este reprezentată de „muștele-de-casă” având ochi mari, antene scurte aristate, cu arista plumoasă. Adulții pot fi prădători, hematofagi, saprofagi sau consumatori de diverse lichide. Larva poate ocupa diverse habitate, ca vegetația în descompunere, sol umed, cuiburi de insecte sau păsări, sau carne în descompunere.

Ordinul Siphonaptera

Grupează insecte fără aripi, ectoparazite, de mici dimensiuni. Corpul lor este foarte aplatizat latero-lateral, dar înalt în profil. Capul este hipognat, la multe specii împărțit în două zone, una purtătoare de piesele bucale pentru supt, cealaltă de antene scurte. Toracele este bine dezvoltat, nu posedă nici măcar urme de aripi. Picioarele cele mai dezvoltate sunt perechea a III-a. abdomenul este masiv, cu ornamentații țepoase.

Dezvoltarea este holometabolă, larvele nu sunt parazite ci consumă micelii de ciuperci. Au corpul vermiform, lipsit de picioare. Abia adulții devin paraziți, putând însă aștepta o perioadă foarte lungă până la găsirea unei gazde. Parazitează diferite specii de mamifere și păsări, fără a fi strict specializați, astfel pot transmite o varietate mare de boli infecțioase.

Hystricopsylla talpae

Clasa Insecta

Ordinul Siphonaptera

Familia Hystricopsyllidae

Foto: Tomi Trilar

Cel mai mare purice, ajungând până la 3,5-5 mm lungime. Parazitează cârțița dar se întâlnește și pe șoareci sau șobolani. Are țepi foarte lungi pe tars.